

på, at de har argumenter, som kunne forsvare en afvisning af sideordnet opstilling, såfremt andre partier ikke samtidig blev forhindret i at opstille sideordnet.

Det er ikke mindst bemærkelsesværdigt, at partier, der tit og ofte bryster sig af en positiv holdning til nærdemokratiet og åbenhed over for vælgerne, ved deres stilling til dette forslag forhindrer lokale vælgerforeninger i selv at vælge en opstillingsform, der passer dem.

Det radikale venstre er heller ikke tilhænger af de udvidede krav til stillere for kandidatlistes, som betyder et betydeligt merarbejde, uden at der i øvrigt kan siges at være klargjort noget formål med ændringen. Det radikale venstre håber, at kommunerne vil gøre deres til, at stillerkravene forbliver uændrede.

Det radikale venstre vil derfor stemme for de ændringsforslag, der mildner kravene. At 10.000 vælgere afskæres fra at gøre brug af deres valgret ved de kommunale valg, er efter det radikale venstres opfattelse uacceptabelt, når den begrundelse, der er angivet herfor i to betænkninger fra indenrigsministeriets valglovsudvalg og i bemærkningerne til lovforslaget, alene er, at det ville medføre ekstra arbejdsbelastning for folkeregistrene (jfr. betænkning nr. 893, bilag 1, side 15, betænkning nr. 903, side 37 og 38, bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4 og 5, vedrørende lovens § 5 samt svaret på udvalgets spørgsmål 10).

Som lovforslaget nu er udformet, vil vælgere, der anmelder tilflytning til en kommune imellem 18.-dagen før valget og valg dagen, være afskåret fra at deltage i kommunevalget både i fraflytningskommunen og i tilflytningskommunen. Uanset at der ikke er konkrete bestemmelser i grundloven om den kommunale valgret, er det efter det radikale venstres opfattelse principielt overordentlig betænkeligt at begrænse den almindelige valgret med henvisning til administrative forhold. Man må spørge, hvor grænsen går. Hvor store administrative fordele skal der være, før yderligere begrænsninger af valgretten kan ventes?

Det skal i denne forbindelse understreges, at indenrigsministeren i samrådet med udvalget ikke har kunnet dokumentere, at en skæringsdag på 18 dage før valget giver en større sikkerhed, forstået som garanti mod uret-

mæssig stemmeafgivning, end en skæringsdato på 5 dage. Dette skyldes, at risikoen er tæt forbundet med sletning fra valglisten i fraflytningskommunen, og denne skal gennemføres ved flytninger helt ned til dagen for valgdagen.

Mindretallet har derfor stillet ændringsforslag, som ændrer dette forhold. Det skal om ændringsforslaget i øvrigt siges, at det er således udformet, at ingen fristes til at overtræde folkeregisterloven for at bevare stemmeretten.

Da lovforslaget imidlertid også indeholder imødekommelse af et længe fremført radikalt ønske om at sikre indvandrere valgret ved kommunale valg, indstilles lovforslaget til *vedtagelse* med det af mindretallet og de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag.

Et *syvende mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) kan stemme for de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag gående på, at mindsteantallet af stillere til kandidatlistes ved kommunalbestyrelsesvalg kan forhøjes op til 50, dog for kandidatlistes ved valg til borgerrepræsentationen i Københavns kommune op til 150. Mindretallet kan ligeledes stemme for, at der ved valg til amtsråd, dog ikke Bornholm, sker en forhøjelse af tallet til 150, således at dette antal stillere er det højeste, man kan kræve.

Når mindretallet ikke ønsker at tiltræde ændringsforslagene, så skyldes det, at man fortsat finder kravene for store, men at man dog foretrækker krav, der er mindre end de oprindeligt foreslåede. Mindretallet foretrækker fortsat, at man var blevet stående ved de gamle betingelser, men har med beklagelse måttet konstatere, at disse ændringsforslag blev stemt ned ved 2. behandling.

Mindretallet kan støtte, at 18.-dagen ændres til 5.-dagen i lovens § 7. Mindretallet er efter en af indenrigsministeren i udvalget givne redegørelse af den opfattelse, at man efter omstændighederne godt kan gå ned til 5 dage i forbindelse med afgivelse af tro- og loveerklæring.

Mindretallet tillægger det afgørende betydning, at man ikke afskærer vælgere fra at udnytte deres stemme. Mindretallet vil yderligere gerne tilføje, at det selvfølgelig er ønskeligt, at stemmeafgivning finder sted i den tilflyttede kommune, men mener dog, at det er bedre at indrømme valgret i fraflytterkom-